

"...

I- İPTAL ve YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN GEREKÇESİ

Dava dilekçesinin gerekçe bölümü şöyledir:

".

1) 6491 Sayılı "Türk Petrol Kanunu"nun 4 üncü Maddesinin Birinci ve Üçüncü Fıkralarının Anayasaya Aykırılığı

6491 sayılı kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası Türkiye arazisi, bu Kanun bakımından kara ve deniz bölgeleri olarak ikiye ayrılır. Kara ve deniz bölgelerini ayıran sınır kıyı çizgisidir. Deniz bölgeleri karasuları içi ve karasuları dışı olmak üzere ikiye ayrılır. Karasuları dışı denizlerde araştırma izni, arama ve işletme ruhsatlarının verilmesi, devri ve süre uzatımları 5 inci, 6 ncı ve 8 inci maddede belirlenmiş haklardan az olmamak üzere Bakanlar Kurulunun iznine tabidir. Bu alanlar, Bakanlar Kurulu kararıyla tamamen veya kısmen aramaya ve işletmeye kapatılabilir, tadil edilebilir veya kapatılan bir alan tekrar açılabilir.

Üçüncü fıkrası Askeri yasak bölgeler ile güvenlik bölgelerinde yapılacak işlemlerle ilgili izin verilmeden önce ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşü alınır hükmü içermektedir.

Birinci fıkradan da anlaşılacağı üzere Türkiye 18 petrol bölgesi yerine artık kara ve deniz şeklinde iki petrol bölgesine ayrılmış, kara ve deniz bölgelerini ayıran sınır, kıyı çizgisi olarak kabul edilmiş, deniz bölgeleri de karasuları içi ve karasuları dışı olmak üzere ikiye ayrılmış ve karasuları dışı denizlerde araştırma izni, arama ve işletme ruhsatlarının verilmesi, devri ve süre uzatımları Bakanlar Kurulunun iznine tabi olmuştur. Bu alanlar, Bakanlar Kurulu kararıyla tamamen veya kısmen aramaya ve işletmeye kapatılabilecek, tadil edilebilecek veya kapatılan bir alan tekrar açılacaktır.

Ancak idareye bu kadar geniş bir yetki alanının bırakılması Anayasaya açıkça aykırıdır. Çünkü yürütme organına düzenleme yetkisi veren bir yasa kuralının Anayasanın 7 nci maddesine uygun olabilmesi için temel kuralları koyması, çerçeveyi çizmesi, sınırsız ve belirsiz bir alanı yönetimin düzenlenmesine bırakmaması gerekir. Çünkü, dayanağını Anayasanın 123 üncü maddesindeki idarenin kuruluş ve görevlerinin yasa ile düzenleneceği kuralından alan yönetimin yasallığı ilkesine ve Anayasanın 8 inci maddesine göre, idarenin herhangi bir konuda asli düzenleme yetkisi yoktur.

İdare ancak yasalarla belirlenen sınırlar içerisinde bir düzenleme yapabilir. İdareye sınırları belirsiz bir düzenleme yetkisi verilmesi, yasama yetkisinin Anayasanın 7 nci maddesine aykırı biçimde devri anlamına gelir. Esasen Anayasanın 8 inci maddesinde yer alan, "yürütme yetkisi ve görevi Anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir" hükmünün anlamı da budur.

Anayasanın 7 nci maddesine göre, Yasa koyucu, belli konularda gerekli kuralları koyacak, çerçeveyi çizecek, eğer uygun ve zorunlu görürse, onların uygulanması yolunda sınırları belirlenmiş alanlar bırakacak, idare, ancak o alanlar içinde takdir yetkisine dayanmak suretiyle yasalara aykırı olmamak üzere bir takım kurallar koyarak yasanın uygulanmasını

sağlayacaktır. Esasen, Anayasanın 8 inci maddesinin, yürütme yetkisi ve görevinin Anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir, hükmünün anlamı da budur.

Ayrıca Türkiye'nin 18 petrol bölgesi yerine kara ve deniz olmak üzere iki bölgeye ayrılması hem de üçüncü fıkrada söz edilen Askeri yasak bölgeler ile güvenlik bölgelerinde yapılacak işlemlerle ilgili izin verilmeden önce ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşü alınacağı hükmü, kamu yararına ve milli menfaatlerimize de açıkça aykırıdır.

Anayasanın 2 nci maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, Başlangıç'ta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu belirtilmiştir.

Maddede belirtilen "hukuk devleti" ilkesi gereğince, yasama işlemlerinin, kişisel yararları değil kamu yararını gerçekleştirmek amacıyla yapılması gerekir. Bir kuralın Anayasaya aykırılık sorunu çözümlenirken "kamu yararı" konusunda Anayasa Mahkemesi'nin yapacağı inceleme de, yasanın kamu yararı amacıyla yapılıp yapılmadığını araştırmaktır. Anayasanın çeşitli hükümlerinde yer alan kamu yararı kavramının Anayasada bir tanımı yapılmamıştır. Ancak Anayasa Mahkemesi'nin kimi kararlarında da belirtildiği gibi, kamu yararı, bireysel, özel çıkarlardan ayrı ve bunlara üstün olan toplumsal yarardır. Bu saptamanın doğal sonucu olarak da, kamu yararı düşüncesi olmaksızın, yalnız özel çıkarlar için veya yalnız belli kişilerin yararına olarak yasa kuralı konulamaz. Üstelik askeri bölge gibi stratejik bir alanda yabancılara petrol arama yetkisinin verilmesi hiçbir kamu yararı ve milli menfaatle bağdaşmaz.

Anayasanın 5 inci maddesinde de, bir yandan "... Türk Milletinin bağımsızlığı"nı, öte yandan da "... kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak" devletin temel amaç ve görevleri arasında sayılmıştır. Böylesi bir düzenlemenin Anayasanın başlangıç kısmının beşinci paragrafında belirtilen 'ulusal çıkarların üstünlüğü', 'bağımsızlık ve ülke güvenliği' gibi kavramlarla bağdaşmayacağı da açıktır.

Anayasanın herhangi bir maddesine aykırı olan bir hükümde Anayasanın 11 inci maddesindeki Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü ilkeleri ile de bağdaşmaz.

Açıklanan bu nedenlerle, 6491 sayılı yasanın 4 üncü maddesinin birinci fıkrası Anayasanın 7 nci, 8 inci maddelerine; üçüncü fıkrası ise, Anayasanın Başlangıç bölümünün beşinci paragrafına, Anayasanın 2 nci maddesine ve 11 inci maddesinde yer alan Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesine aykırı olduğundan iptal edilmelidir.

2) 6491 Sayılı "Türk Petrol Kanunu"nun 5 inci, 7 nci, 8 inci Maddelerinin Birinci Fıkralarının Anayasaya Aykırılığı

6326 sayılı Petrol Kanunu amaç maddesinde yer alan, madde 2: Bu Kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti petrol kaynaklarının milli menfaatlere uygun olarak, hızla sürekli ve etkili bir şekilde aranmasını, geliştirilmesini ve değerlendirilmesini sağlamaktır. hükmü, hemen hemen aynı ifadeyle 6491 sayılı Kanunun "amaç ve kapsam" başlıklı 1 inci maddesinde, Bu Kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti petrol kaynaklarının milli menfaatlere uygun olarak hızlı, sürekli ve etkili bir şekilde aranmasını, geliştirilmesini ve üretilmesini sağlamaktır, olarak yer almıştır.

6491 sayılı Türk Petrol Kanununun Araştırma İzni Başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında, Genel Müdürlük, araştırma izni için yapılan başvuruyu uygun bulunduğu takdirde bu izni almış gün içinde verir. İzin talep edilen sahanın bir kısmında araştırma izni, arama ruhsatı veya işletme ruhsatı verilmiş olması araştırma izni verilmesini engellemez. Ancak araştırıcı, işlem yapmakta olan diğer bir petrol hakkı sahibinin rızası olmadan sürmekte olan sondaj ve benzeri saha etütlerinin yapıldığı yerlere giremez. Araştırma izni sahibi, araştırma alanının hektarı başına bir defaya mahsus olmak ve ödeme şekilleri yönetmelikle düzenlenmek üzere elli kuruş ücret ödemekle yükümlüdür. Bu tutarlar her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Kanun uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı dikkate alınmak suretiyle yeniden tespit edilir. Araştırma sonucu elde edilen bilgiler Genel Müdürlüğe de verilir ve Genel Müdürlük sekiz yıl süre ile bu bilgileri gizli tutar. Genel Müdürlük ve başvuru sahibi arasında bu Kanun hükümlerine aykırı olmamak üzere mutabık kalınan diğer hususlar, araştırma izninin bir ekini teşkil eder. Bu konuyla ilgili usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir., hükmü yer almıştır.

Bununla birlikte,6491 sayılı Türk Petrol Kanununun İşletme Ruhsatı başlıklı 8 inci maddesinin birinci fıkrasında Arama faaliyeti kapsamında keşif yapılması hâlinde, ruhsat süresince arama ve üretim yapılması ile üretilen petrolün satılması için işletme ruhsatı düzenlenir. İşletme ruhsatı arama ruhsatının verildiği tarihte geçerli olan şartları ihtiva eder., hükmü yer almıştır.

Son olarak,6491 sayılı Türk Petrol Kanununun Başvuru ve ruhsatlandırma usulü başlıklı 7 nci maddesinin birinci fıkrası, Petrol hakkının elde edilmesi için yapılan başvurunun değerlendirilmesinde, başvurunun mevzuata uygunluğu, başvuranın mali yeterliliği ve taahhüt edilen iş ve yatırım programının bu Kanunun amacını diğer başvurulara nazaran daha kısa sürede yerine getirme özelliği dikkate alınır. Mali yeterlilik ile iş ve yatırım programının değerlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir, şeklinde düzenlenmiştir.

6491 sayılı yasada, "milli menfaatler" kavramı sadece 1 inci maddede ifade edilmiştir. Oysa, 6326 sayılı Kanunda, milli menfaatler kavramına uygulama açısından son derece önemli olan maddelerde doğrudan yer verilmiştir. (6326 sayılı kanunda petrol hakkı elde etmek için yapılan başvuruların değerlendirilmesinde ilk kıstas "milli menfaatler"dir. Kanunun "milli menfaatler" başlıklı 5 inci bölümü iki maddeden oluşmakta (12-13) olup ayrıca 4 üncü maddede milli menfaatler terimine yer verilmiştir. Ayrıca, işletme ruhsatnamesi süresinin uzatılmasında da öncelikli ölçüt milli menfaatlerdir.

Bu çerçevede, 6491 sayılı Kanunun 5 inci, 7 nci, 8 inci maddelerinin birinci fıkralarında ölçüt olarak "milli menfaatlere uygunluk" ölçütüne yer verilmemesi açık bir Anayasa ihlalidir. Kaldı ki, "idari tedbirler" başlıklı 24 üncü maddede, milli menfaatlere aykırılık halinin bir yaptırıma bağlanmaması, devletin/idarenin bu durumu düzenlememiş oluşu, açık bir ihlaldir.

Bununla birlikte, 6326 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki petrol hakkı talebinin milli menfaatlere uygun olması kriteri bu madde ile sonlandırılmıştır. Petrol hakkı talebinde başvurunun değerlendirilmesinde, başvurunun mevzuata uygunluğu, başvuranın mali yeterliliği, taahhüt edilen iş ve yatırım programının kanunun amacını diğer başvurulara göre daha kısa sürede yerine getirme özelliği yeterli ölçüt olarak görülmektedir. Başvurularda teknik yeterlilik aranmayacaktır. Bu düzenlemelerle petrol hakkı taleplerinde kamu yararı/toplumsal çıkar gözetilmesi esası ortadan kaldırılacağından 6491 sayılı yasanın 7 nci maddesinin birinci fıkrası yönünden de Anayasanın ihlali söz konusudur.

Benzer bir düzenleme içeren 5574 sayılı Kanunu iade (2007) gerekçesinde, Cumhurbaşkanı Sezer şunları ifade etmiştir;

"Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti olduğu belirtilmiştir. Yasaların kamu yararı amacıyla çıkarılması ve uygulamada kamu yararının öncelikle gözetilmesi hukukun evrensel kurallarının ve hukuk devleti ilkesinin gereğidir. Kamu yararının da, öncelikle ulusal çıkarları içerdiğinde kuşku bulunmamaktadır.

Anayasa'nın 176. maddesinde, Anayasa'nın dayandığı temel görüş ve ilkeleri içeren Başlangıç bölümünün Anayasa metnine dahil olduğu; 2. maddesinde de, Türkiye Cumhuriyeti'nin, Başlangıç bölümünde yer verilen temel ilkelere dayanan bir Devlet olduğu vurgulanmıştır.

Anayasa metnine dahil olan, temel görüş ve ilkeler içeren Başlangıç bölümünün beşinci paragrafında, hiçbir etkinliğin Türk ulusal çıkarları karşısında korunma göremeyeceği açıkça belirtilmiştir.

Anayasa'nın 11. maddesinde, Anayasa kurallarının yasama, yürütme, yargı organlarını, yönetimi, diğer kuruluş ve kişileri bağlayan üstün kurallar olduğu açıklanmıştır.

Üstünlük ve bağlayıcılık özelliği, tüm Anayasal kuralların, bu bağlamda ulusal çıkarların, uygulamada yürütme organı ve yönetimce, öncelikle ve özenle gözetilmesi gerekeceğini göstermektedir.

Başka bir anlatımla, ulusal çıkarların korunacağına Yasa'da açıkça düzenlenmemiş olmasının, Devlet organlarının, kamu kurum ve kuruluşlarının ve kamu görevlilerinin Anayasa'dan kaynaklanan yükümlülüklerini ve görevlerini ortadan kaldırmayacağı açıktır.

Bu organ, kurum, kuruluş ve görevliler, Anayasa'nın yukarıda açıklanan kuralları uyarınca, tüm eylem ve işlemlerinde ulusal çıkarları ve kamu yararını önde tutmak, koruyup güçlendirmek yükümlülüğündedir. Petrol ve doğalgaz gibi stratejik önemi çok yüksek ürünler söz konusu olduğunda bu yükümlülüğün daha da artacağı kuşkusuzdur.

İncelenen Yasa'nın amacını düzenleyen 1. maddesi ile başvuruların değerlendirilmesine ilişkin kurallar içeren 3. maddesinde, ulusal çıkarların korunacağına ilişkin açık kural bulunmaması, bu konuda yapılacak uygulamalarda ulusal çıkar ve kamu yararının gözetilmesi zorunluluğunu ortadan kaldırmamaktadır."

Bununla birlikte, 6326 sayılı Yasa'nın ulusal çıkarların korunması başlıklı 5. bölümünde yer verilen 12 nci maddede, yabancı devletlerin doğrudan ya da dolaylı olarak yönetiminde etkili oldukları tüzelkişiler ile yabancı bir devlet için ya da yabancı bir devlet adına hareket eden kişilerin,

- Petrol hakkına sahip olamayacakları ve petrol etkinliklerinde bulunamayacakları,

- Petrol etkinlikleri için gerekli taşınır ya da taşınmaz mal edinemeyecekleri ya da bunlar üzerinde hak ve yarar sağlayamayacakları,

- Petrol etkinliği için gerekli tesis kuramayacakları ve işletemeyecekleri, belirtilmiştir.

6491 sayılı yasada, yabancı devletlerin doğrudan ya da dolaylı yönetiminde etkili olabilecekleri şirketler ile yabancı bir devlet için ya da yabancı bir devlet adına hareket eden kişilerin ülkemizde petrol etkinliklerinde bulunmaları, mülk edinmeleri ve tesis kurmalarının yasaklanmadığı, böylece, stratejik öneme sahip bir ürün konusunda yabancı devletlerin belirleyici olmasının önündeki engeller kaldırıldığı için ulusal güvenlik yönünden yaratılan risk artmaktadır. Yasanın 5 inci, 6 ncı, 7 nci, 8 inci maddelerinde bu yönde bir hükme yer verilmemesi, ulusal çıkarların korunması gerekliliğine dair Anayasa ilkelerine açıkça aykırıdır. Sezer, 2007 iade gerekçesinde, bu durumu, "ülkeyi tümüyle uluslararası şirketlerin ya da yabancı devletlerin kararına bırakmak anlamına gelir ki, bu durumu ulusal güvenlikle, ulusal çıkarlarla ve kamu yararıyla bağdaştırmak olanaksızdır." olarak ifade etmiştir.

Anayasanın başlangıç bölümünün beşinci paragrafında yer alan, (Değişik: 3.10.2001-4709/1 md.)Hiçbir faaliyetin Türk millî menfaatlerinin, Türk varlığının, Devleti ve ülkesiyle bölünmezliği esasının, Türklüğün tarihi ve manevî değerlerinin, Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılâpları ve medeniyetçiliğinin karşısında korunma göremeyeceği ...hükmü karşısında, petrol konusunda ulusal çıkarları göz ardı eden 6491 sayılı yasanın Araştırma İzni Başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrası, Arama Ruhsatı başlıklı 6 ncı maddesinin birinci fıkrası, Başvuru ve ruhsatlandırma usulü başlıklı 7 nci maddesinin birinci fıkrası ve İşletme Ruhsatı başlıklı 8 inci maddesinin birinci fıkrası Anayasanın, Başlangıcında yer alan Hiçbir faaliyetin Türk millî menfaatlerinin, Türk varlığının... karşısında korunma göremeyeceği. yönündeki hükmüne, Anayasanın 176 ncı maddesinde, Anayasanın dayandığı temel görüş ve ilkeleri içeren Başlangıç bölümünün Anayasa metnine dahil olduğu; 2 nci maddesindeki, Türkiye Cumhuriyeti'nin, Başlangıç bölümünde yer verilen temel ilkelere dayanan bir Devlet olduğu yönündeki hükme, Anayasanın 11 inci maddesindeki, Anayasa kurallarının yasama, yürütme, yargı organlarını, yönetimi, diğer kuruluş ve kişileri bağlayan üstün kurallar olduğu, üstünlük ve bağlayıcılık özelliğinin, tüm Anayasal kuralların, bu bağlamda ulusal çıkarların, uygulamada yürütme organı ve yönetimce, öncelikle ve özenle gözetilmesi gerekeceğini gösteren hükme aykırıdır.

Açıklanan bu nedenlerle 6491 sayılı yasanın Araştırma İzni başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrası, Başvuru ve ruhsatlandırma usulü başlıklı 7 nci maddesinin birinci fıkrası ve İşletme Ruhsatı başlıklı 8 inci maddesinin birinci fıkrası Anayasanın, Başlangıç bölümünün beşinci paragrafında yer alan Hiçbir faaliyetin Türk millî menfaatlerinin, Türk varlığının... karşısında korunma göremeyeceği. yönündeki hükme, 2 nci maddesinde yer alan Hukuk Devleti ilkesine, 11 inci maddesinin birinci fıkrasına ve 176 ncı maddenin birinci fıkrasına aykırı olduğundan iptal edilmelidir.

3) 6491 Sayılı "Türk Petrol Kanunu"nun 9 uncu Maddesinin Birinci ve Altıncı Fıkralarının Anayasaya Aykırılığı

6491 sayılı yasanın 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında, Bir arayıcı veya işletmeci ürettiği petrolün sekizde birini Devlet hissesi olarak ödemekle yükümlüdür., hükmü,

aynı maddenin altıncı fıkrasında, Petrol üreticisinin ödeyeceği Devlet hissesi, bir petrol birimi üzerinden üretilen ham petrolde varil başına 4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 10 uncu maddesinde düzenlenen yerli ham petrolün piyasa fiyatı, doğal

gazda ise dağıtım şirketlerine veya serbest tüketicilere yapılan satış fiyatı üzerinden hesaplanır, hükmü yer almaktadır.

Bu kanunla gerçekleştirilmek istenen tabloya göre; devletin elinde olan ve tespit edilen petrol sahaları şirketlere açılacak, yabancı şirketler, potansiyeli zaten bulunan alanlara gelip, arama faaliyetlerinde bulunacak ve bu faaliyetleri de devlet tarafından vergi indrimi ve teşviklerle desteklenecek. Bunun karşılığında yabancı petrol şirketi de, çıkardığı petrolün sadece sekizde birini başka bir deyişle sadece yüzde 12,5'i'ni bize verecektir

On yıldır işgal altında olan Irak'ta bile bu oran yüzde 20, Libya'da yüzde 15 civarında iken, yeni Petrol Kanunuyla, ülkemiz sınırları dahilinde çıkartılacak petrolden Türkiye'ye verilecek hissenin sadece yüzde 12,5 olarak belirlenmiş olması, bu düzenlemenin açıkça kamu yararı ve milli menfaatleri ihlal ettiğini göstermektedir.

Mevcut Petrol Kanununda, üretilen ham petrolde varilinden, doğalgazda ise metreküpünden sekizde bir oranında alınan devlet hissesi, kuyu başı fiyatı esas alınarak hesaplanırken, 6491 sayılı Petrol Kanunu, ham petrolde piyasa fiyatı, doğalgazda ise toptan satış fiyatını esas alınmıştır.

Zira Devlet hissesinin endüstride standart olan "kuyu başı fiyatı" üzerinden değil de, "piyasa fiyatı" üzerinden ödenmesi yerli petrol üreticileri için teşvik değil, aksine caydırıcılık oluşturacaktır. Zira piyasa fiyatı üzerinden ödeme durumunda yerli üretici, kuyu başından en yakın dünya piyasasında teslim kademeye kadar duşar olunacak ek masrafları (nakliye, boru hattı, sigorta vs.) da kendi cebinden ödemek zorunda kalacaktır.

Bu düzenleme, Anayasanın 5 inci maddesinde belirtilen; devletin, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak gibi amaç ve görevlerine de ters düşen bir düzenlemedir

Anayasanın 2 nci maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, Başlangıç'ta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devleti olduğu belirtilmiştir. Maddede belirtilen "hukuk devleti" ilkesi gereğince, yasama işlemlerinin, kişisel yararları değil kamu yararını gerçekleştirmek amacıyla yapılması gerekir. Bir kuralın Anayasaya aykırılık sorunu çözümlenirken "kamu yararı" konusunda Anayasa Mahkemesi'nin yapacağı inceleme de, yasanın kamu yararı amacıyla yapıp yapılmadığını araştırmaktır. Anayasanın çeşitli hükümlerinde yer alan kamu yararı kavramının Anayasada bir tanımı yapılmamıştır. Ancak Anayasa Mahkemesi'nin kimi kararlarında da belirtildiği gibi, kamu yararı, bireysel, özel çıkarlardan ayrı ve bunlara üstün olan toplumsal yarardır. Bu saptamanın doğal sonucu olarak da, kamu yararı düşüncesi olmaksızın, yalnız özel çıkarlar için veya yalnız belli kişilerin yararına olarak yasa kuralı konulamaz

Dolayısıyla iptali istenen bu madde, Anayasa hükümlerine açıkça aykırı olduğundan ve kamu yararına da dayanmadığından kamu yararı düşüncesi olmaksızın getirilen bir yasa kuralının bir hukuk devletinde sonradan giderilmesi olanaksız durum ve zararlara neden olacağı açıktır.

Bu durum, Anayasanın 5 inci maddesinde belirtilen; devletin, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak gibi amaç ve görevlerine de ters düşen bir durumdur

Anayasanın herhangi bir maddesine aykırı olan bir hükümde Anayasanın 11 inci maddesindeki Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü ilkeleri ile bağdaşmaz.

Açıklanan nedenlerle 6491 sayılı yasanın 9 uncu maddesinin birinci ve altıncı fıkraları Anayasanın 2 nci, 5 inci maddelerine ve 11 inci maddesinde yer alan Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesine aykırıdır.

4) a) 6491 Sayılı "Türk Petrol Kanunu"nun 10 uncu Maddesinin Birinci ve İkinci Fıkralarının Anayasaya Aykırılığı

6491 sayılı yasanın 10 uncu maddesinin birinci fıkrası uyarınca Petrol hakkı sahibi; arama veya işletme ruhsatında veya civarında petrol işlemi için gerekli arazinin kullanma hakkını, arazi özel mülkiyet konusu ise anlaşma, anlaşmazlık durumunda kamulaştırma yoluyla, arazi Hazineye ait veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında ise Maliye Bakanlığında bedeli karşılığında kiralamak, irtifak hakkı tesis etmek veya kullanma izni almak ve ruhsatına kaydedilmek suretiyle elde edebilir. Anlaşmaya dayanan kullanma hakkı üç yıldan fazla sürdüğü takdirde özel mülkiyet konusu arazinin kamulaştırılması, arazi sahibi veya petrol hakkı sahibi tarafından istenebilir.

Aynı maddenin ikinci fıkrasında ise, Kamu yararı niteliğindeki kamulaştırma kararı, talep üzerine Bakanlıkça verilir. İşlemler 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümleri çerçevesinde yapılır. Aynı Kanununun 27 nci maddesi hükümlerine göre acele kamulaştırma yapılabilir. Kamulaştırılan arazinin mülkiyeti Hazineye, kullanma hakkı kamulaştırma bedelini ödeyen petrol hakkı sahibine ait olur. Bu durumda, Maliye Bakanlığı tarafından petrol hakkı sahibi lehine bedelsiz olarak ve ruhsat süresi kadar irtifak hakkı tesis edilir. Bu madde hükümleri çerçevesinde elde edilen kullanma hakları, arama ve işletme ruhsatının parçası olarak ruhsat süresince devam eder. Arama ve işletme ruhsatı iptal edilirse kamulaştırma bedeli iade edilmez, hükmü yer almaktadır.

Bu düzenlemede kamulaştırma kararı, talep üzerine Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na verilecek, kamulaştırılan arazinin mülkiyeti, Hazine'ye kullanma hakkı ise kamulaştırma bedelini ödeyen petrol hakkı sahibine ait olacaktır. Ayrıca gereken durumlarda acele kamulaştırma yapılabilecektir.

Bu düzenlemede açıkça vatandaş iradesi dışlanmakta, mülkiyet hakkı yok sayılmaktadır.

Kamulaştırma Kanununun 27 nci maddesinde acele kamulaştırmanın uygulanacağı haller, "yurt savunması ihtiyacına veya aceleciliğine veya özel kanunlarla öngörülen olağanüstü durumlar " gibi tahdidi olarak belirtilmiştir. Oysaki anılan maddede yürütmenin acele kamulaştırma yapmasını gerektirecek herhangi bir durum söz konusu değildir.

Anayasanın 2 nci maddesi Cumhuriyetin nitelikleri arasında sayılan hukuk devleti insan haklarına dayanan bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuk güvenliğini gerçekleştiren, Anayasaya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, yasaların üstünde Anayasanın ve yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan bir devlettir.

Yasalarda yapılan değişikliklerin toplumsal gerçeklere uyumlu olması ve adaletli kurallar içermesi gerekir. Kişilerin, devlete güven duymaları, maddî ve manevî varlıklarını

korkusuzca geliştirebilmeleri, temel hak ve özgürlüklerden yararlanabilmeleri ancak hukuk güvenliği ve üstünlüğünün sağlandığı bir hukuk düzeninde gerçekleşebilir. Hukuk devletinin sağlamlaştırmakla yükümlü olduğu hukuk güvenliği, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerektirir.

Anayasanın 35 inci maddesinde, "Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz." denilerek, mülkiyet hakkı Anayasal bir kurum olarak güvence altına alınmıştır.

Temel bir insan hakkı olan mülkiyet hakkı bireyin eşya üzerindeki hâkimiyetini güvence altına almaktadır. Eşya üzerindeki hâkimiyet bir yönüyle bireye devletin müdahale edemeyeceği özel bir alan yaratırken, diğer taraftan emeğinin karşılığını güvence altına almakla bireye kendi hayatını yönlendirme ve geleceğini tasarlama olanağı sunmaktadır. Bu nedenle birey özgürlüğü ile mülkiyet hakkı arasında yakın bir ilişki vardır

Anayasanın 13 üncü maddesine göre temel hak ve hürriyetler özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplerle bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir.

Bu sınırlamalar Anayasanın sözüne, ruhuna ve demokratik toplum düzenine ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz. Ayrıca ikinci fıkrada yer alan "acele kamulaştırma yapılabilir" hükmü ayrımcı uygulamalar yapılabilmesinin de temelini oluşturmaktadır.

Bu madde ile vatandaşın hakkı, Bakanlığın insafına bırakılarak lütuf düzeyine indirgenmekte ve aynı durumdaki kişilere farklı muamele uygulama yetkisi yasa ile verilerek Anayasanın eşitlik ilkesi açıkça ihlal edilmektedir.

Anayasanın 10 uncu maddesinde yer alan eşitlik ilkesi hukuksal eşitliği öngörmektedir, Eşitlik ilkesinin amacı aynı konumda bulunan kişilerin yasalarca aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak ve kişilere yasalar karşısında ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir.

Anayasa Mahkemesi'nin 18.12.2008 tarih, 2005/33 E., 2008/182 K. sayılı kararında;Yasa önünde eşitlik ilkesi" hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemler değil, hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitlik ilkesi ihlal edilmiş olmaz. Yasa önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasada öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez.

Ayrıca Anayasanın 2 nci maddesinde, "... toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı ... içinde insan haklarına saygılı ..." olunacağına yer verilerek devlet ve toplumun çıkarlarına öncelik tanınmıştır.

Anayasanın 5 inci maddesinde de, bir yandan "... Türk Milletinin bağımsızlığı"nı, öte yandan da "... kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak" Devletin temel amaç ve görevleri arasında sayılmıştır.

Böylesi bir düzenlemenin Anayasanın başlangıç kısmının beşinci paragrafında belirtilen 'ulusal çıkarların üstünlüğü', 'bağımsızlık ve ülke güvenliği' kavramları ve 5 inci maddesinde belirtilen 'toplumun huzuru' kavramları ile bağdaşmayacağı da açıktır.

Anayasanın herhangi bir hükmüne aykırı bir düzenlemenin ise Anayasanın 2 nci ve 11 inci maddelerinde belirtilen "hukuk devleti", Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkeleri ile çelişeceği ortadadır.

Açıklanan nedenlerle 6491 sayılı yasanın 10 uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkraları Anayasanın, 2 nci, 5 inci maddesine, 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına, 13 üncü maddesine ve 35 inci maddesine aykırı olduğundan iptal edilmelidir.

b) 6491 Sayılı "Türk Petrol Kanunu" nun 10 uncu Maddesinin Beşinci Fıkrasının Anayasaya Aykırılığı

6491 sayılı Türk Petrol Kanununun 10 uncu maddesinin beşinci fıkrası 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununa göre orman sayılan yerlerdeki ruhsat ve izin alanlarında, ilgili mevzuata göre izin almak ve bedelleri ödemek suretiyle petrol arama ve işletme faaliyetleri yapılabilir biçiminde düzenlenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Sağlık Hizmetleri ve çevrenin Korunması" başlıklı 56 ncı maddesinde "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir." hükmüne yer verilmiştir.

169 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre de Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Aynı maddenin ikinci fıkrasının ilk cümlesinde Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir hükmü ve devamı olan üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez, hükümleri yer almaktadır.

Anayasamızın 56 ncı maddesinin ilk fıkrasında "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir" hükmü ve aynı maddenin ikinci fıkrasında "Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir." hükmü yer almaktadır. Bu madde bütünüyle incelendiğinde; "sağlıklı ve dengeli çevre" kavramına, doğal güzelliklerin korunduğu, kentleşme ve sanayileşmenin getirdiği hava ve su kirlenmesinin önlenmediği bir çevre kadar, belli bir plan ve programa göre düzenlenmiş çevrenin de gireceği kuşkusuzdur (AYMK. 11.12.1986 tarihli ve E.1985/11, K.1986/29).

Anayasanın 56 ncı maddesinin gerekçesinde de, vatandaşın korunmuş çevre şartlarında, beden ve ruh sağlığı içinde yaşamını sürdürmesini sağlamanın Devletin ödevi olduğu, Devletin hem kirlenmenin önlenmesi hem de tabii çevrenin korunması ve geliştirilmesi için gerekli gereken tedbirleri alması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıdaki Anayasa hükümleriyle devlete, toplumun huzur ve mutluluğunun sağlanmasında ve bireylerin maddi ve manevi varlıklarının geliştirilmesinde önemi yadsınamaz olan çevrenin korunması ve geliştirilmesi konularında ödevler yüklendiği açıktır. Sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı ekonomik ve mali gerekçelerle vazgeçilecek haklardan değildir. Söz konusu hakka yönelik olarak devlete düşen görev, bu hakkın gerçekleştirilmesinin önünde yer alan engellerin kaldırılmasından ve yaşanan çevre ortamının geliştirilmesinden ibarettir. Bu bağlamda, devlet bütünüünün bir parçası olan yasama organı da, aktarılan Anayasa hükümlerine uygun hareket etmek zorundadır. Buna göre çevreyi ilgilendiren yasal düzenlemelerin, Anayasa tarafından devlete yüklenen çevrenin korunması, çevrenin geliştirilmesi ve çevre kirliliğinin önlenmesi ödevlerini yerine getirme amacına bağdaşacak şekilde çıkarılmaları gerekmektedir.

6491 sayılı Kanun "yüzey ve su hakları" başlıklı 10 uncu maddesinin beşinci fıkrası ile, orman sayılan yerlerde petrol arama ve işletmesi yapılabileceği kabul edilmiştir. Orman varlığını yok edecek bu düzenleme, Anayasanın 169 uncu maddesinde yer alan "Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez." Hükümüne açıkça aykırıdır. Devlet orman varlıklarını korumakla yükümlü iken, petrol arama ve işletme faaliyetlerine izin verecek şekilde bir yasal düzenleme yapamaz. Aynı maddede, su haklarının da belirsiz bir içerikle devri, Anayasaya aykırıdır.

Ayrıca 6491 sayılı yasa, genel anlamda, bir ticari faaliyet olarak petrol işlemlerine öncelik vererek, ekonomik yaklaşımı öne almış, bunun karşısında, orman alanlarında dahi bu işlemlere izin vererek çevre hakkını ikincil plana atmıştır. Yukarıda alıntılanan hüküm, çevre koruma ile ilgili hiçbir yasal düzenlemeye atıf yapmayan, soyut, uygulanması imkansız ve çevreye zarar verici faaliyetlerde bulunan şirketlere hukuki sorumluluk yükleme anlamında hiçbir yeterliliği olmayan bir düzenleme olarak Anayasanın 56 ncı maddesi ile koruma altına alınan çevre hakkının açık ihlali niteliğindedir

Anayasanın 169 uncu maddesinde, ormanların ülke yönünden taşıdığı büyük önem gözetilerek, korunmaları ve geliştirilmeleri konusunda ayrıntılı düzenlemelere yer verildiği, bu özel ve ayrıntılı düzenlemenin ülkemizde orman örtüsünün sürekli yok edilmesi gerçeğinden kaynaklandığı kuşkusuzdur.

Anayasanın 169 uncu maddesinin gerekçesinde de belirtildiği gibi maddenin birinci fıkrası doğal kaynaklarımızın en önemlilerinden birisi olan ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için devlete gereken tedbirleri alıp kanun koymayı ve bütün ormanların gözetimi ödevini getirmektedir.

İkinci fıkrada, devlet ormanlarının yalnız devletçe yönetilmesi ve işletmesinin yasayla düzenleneceği, mülkiyeti ve yönetiminin özel kişilere devir edilemeyeceği belirtilmekte, maksatlı olarak yapılan orman tahripleri, ağaçlar ve ormanlara vaki tecavüzlerde ormanların zaman aşımı suretiyle mülk edinilemeyeceği, kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamayacağı kesin olarak hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemeyeceği hususu da üçüncü fıkrada Anayasal bir hüküm olarak yer almaktadır.

Anayasa Mahkemesi'nin 21.10.1992 tarih ve E.1992/13 E. ve K.1992/50 sayılı kararında;

"Hukuk devletinin vazgeçilmez öğeleri içinde yer alan yasaların kamu yararına dayanması ilkesiyle bütün kamusal girişimlerin temelinde bulunması doğal olan kamu yararı düşüncesinin yasalara egemen olması ve özellikle bir ülkenin en önemli doğal yaşam alanı olan ormanların korunması için yasa koyucunun bu esası gözardı etmemesi ve bunu en iyi şekilde yansıtmayı zorunludur. Günümüzde "kamu yararı kavram yanında; "toplum yararı""ortak çıkar", "genel yarar" gibi birbirinin yerine kullanılan kavramlarla anlatılmak istenen; tümünün "bireysel çıkar"dan farklı onun, üstünde ya da dışında ortak bir yararı amaçlamasıdır" denilmiştir.

Açıklanan bu nedenlerle, 6491 sayılı Türk Petrol Kanununun 10 uncu maddesinin beşinci fıkrası, Anayasamızın 56 ncı maddesinin ilk fıkrasında yer alan "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir" hükmüne ve aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan,"Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir." hükmüne ve 169 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre Devletin, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli tedbirleri almakla yükümlü olduğu yönündeki Anayasanın 169 uncu maddesinin birinci fıkrası hükmüne, aynı maddenin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir hükmüne ve yine aynı maddenin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez hükmüne açıkça aykırıdır.

5) 6491 Sayılı "Türk Petrol Kanunu"nun 20 nci Maddesinin Birinci Fıkrasının Anayasaya Aykırılığı

6491 sayılı yasanın 20 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, Bu Kanun hükümlerine göre alınmış veya alınacak olan tüm haklarda başvuru veya hak sahipleri arasında çıkacak ihtilaflara ilişkin itirazlar Bakanlık tarafından sonuçlandırılır.

Kuvvetler ayrılığı gereği yargı makamının, mahkemeler olması gerekirken, söz konusu düzenlemeyle ihtilafları çözecek makamın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı olarak belirtilmesi, açıkça Anayasanın 36 ncı maddesinde yer alan hak arama hürriyetine aykırı bir düzenlemedir.

Anayasanın 36 ncı maddesine göre," herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adli yargılanma hakkına sahiptir." denilerek yargı organlarına davacı ve davalı olarak başvurabilme ve bunun doğal sonucu olarak da iddia, savunma ve adil yargılanma hakkı güvence altına alınmıştır. Maddeyle güvence altına alınan dava yoluyla hak arama özgürlüğü, kendisi bir temel hak niteliği taşımasının ötesinde, diğer temel hak ve özgürlüklerden gereken şekilde yararlanılmasını ve bunların korunmasını sağlayan en etkili güvencelerden biridir. Kişilere yargı mercileri önünde dava hakkı tanınması adil bir yargılanmanın ön koşulunu oluşturur.

Kişilerin anlaşmazlıklarını yargı yerlerinde çözmeye hak ve yetkileri vardır. Aksine bir hüküm; Anayasanın 36 ncı maddesinde yer alan "hak arama hürriyetine" ve "Yargı yetkisi, Türk milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır" ifadesinin yer aldığı 9 uncu maddesine de açıkça aykırıdır.

Ayrıca Anayasanın 2 nci maddesinde Cumhuriyetin nitelikleri arasında sayılan hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve

işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan devlettir.

Anayasanın herhangi bir maddesine aykırı olan bir hükümde Anayasanın 11 inci maddesindeki Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü ilkeleri ile bağdaşmaz

Açıklanan nedenlerle 6491 sayılı yasanın 20 nci maddesinin birinci fıkrası Anayasanın 2 nci maddesine, 9 uncu maddesine, 11 inci maddesinde yer alan Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü ilkesine, 36 ncı maddesinin birinci fıkrasına aykırıdır.

6) 6491 Sayılı "Türk Petrol Kanunu"nun 22 nci Maddesinin Onbirinci Fıkrasının ve Onikinci Fıkrasının Son Cümlesinin Anayasaya Aykırılığı

6491 sayılı yasanın 22 nci maddesinin onbirinci fıkrasına göre, Hudutlarda, askeri yasak bölgelerde, tarihi yerlerde ve yerleşim yerlerine hangi mesafede petrol işlemi yapılabileceği hususu yönetmelikle belirlenir., hükmü yer almaktadır.

Böylesine önemli konularda belirsizlik ve idareye bu kadar geniş bir yetki alanının bırakılması Anayasaya açıkça aykırıdır.

Anayasanın 2 nci maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu vurgulanmıştır. Hukuk devleti, tüm işlem ve eylemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdürmeyi amaçlayan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasaya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına saygı duyarak bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, yargı denetimine açık, yasaların üstünde Anayasa ve yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Anayasanın 7 nci maddesinde "Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez." denilmektedir. Buna göre, yasa koyucunun temel ilkeleri koymadan, çerçeveyi çizmeden yürütmeye yetki vermemesi, sınırsız, belirsiz bir alanı, yönetimin düzenlemesine bırakmaması gerekir. Anayasa Mahkemesi'nin önceki kararlarında vurgulandığı üzere, Anayasada yasa ile düzenlenmesi öngörülen konularda yürütme organına genel ve sınırları belirsiz bir düzenleme yetkisinin verilmesi olanaklı değildir. Yürütmenin düzenleme yetkisi yasa ile sınırlandırılmış, tamamlayıcı bir yetkidir. Bu nedenle, Anayasada öngörülen ayırık durumlar dışında, yürütme organına yasalarla düzenlenmemiş bir alanda genel nitelikte kural koyma yetkisi verilemez. Ayrıca, yürütme organına düzenleme yetkisi veren bir yasa kuralının Anayasanın 7 nci maddesine uygun olabilmesi için temel ilkelerin konulması, çerçevenin çizilmesi, düzenleme için sınırsız, belirsiz, geniş bir alanın bırakılmaması gerekir.

Yine Anayasanın 123 üncü maddesinde idarenin kuruluş ve görevlerinin yasa ile düzenleneceği belirtilirken, Anayasanın 8 inci maddesinde idarenin herhangi bir konuda asli düzenleme yetkisinin olmadığı hüküm altına alınmıştır.

Anayasanın 10 uncu maddesinde yer alan eşitlik ilkesi de hukuksal eşitliği öngörmektedir, Buradaki eşitlik ilkesinin amacı aynı konumda bulunan kişilerin yasalarca aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak ve kişilere yasalar karşısında ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir.

Esas Sayısı : 2013/96
Karar Sayısı : 2014/118

Bu ilke ile aynı durumda bulunan kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin çiğnenmesi yasaklanmıştır. (Anayasa Mahkemesinin 24.09.2008 tarih 158/150 sayılı kararı)

Bu belirsizlik Anayasanın Başlangıç kısmına ve 5 inci ve 11 inci maddelerine de aykırıdır.

Bu konuda Anayasa Mahkemesi'nin 11.04.2007 tarihli 2006/35 E ve 2007/48 K. sayılı kararında da;

"Ancak, hukuk devletinin en temel unsurlarından birisi olan hukuki güvenlik ilkesi bireyleri keyfi yönetimlere ve hukuki sürprizlere karşı korumak ve bireylerin ileride başlarına gelebilecekleri öngörebilmesi ve hareketlerini buna göre ayarlayabilmesi amacıyla hukuk kurallarının açık, anlaşılabilir ve öngörülebilir olmasını gerektirir."denilmektedir.

6326 sayılı Petrol Kanununun 3 üncü maddesinde, Türk Silahlı Kuvvetleri ve Türkiye'nin diğer kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişilerinin ve Türkiye'deki tasfiyehanelerin petrol tasfiye etmeleri için kullandıkları petrol ve Türkiye hudutları ve karasuları dahilinde her türlü yabancı kara, deniz ve hava vasıtalarına verilen petrolün tümüne "memleket ihtiyacı"; denilir. (1)

hükmü ile "memleket ihtiyacı" tanımlanmış ve 13 üncü maddede, 13/1. Petrol hakkı sahipleri, 1 Ocak 1980 tarihinden sonra keşfettikleri petrol sahalarında ürettikleri ham petrol ve tabii gazın tamamı üzerinden, kara sahalarında % 35'ini ve deniz sahalarında % 45'ini ham veya mahsul olarak ihraç etmek hakkına sahiptirler, geri kalan kısım ile 1 Ocak 1980 tarihinden önce bulunmuş sahalardan üretilen ham petrol ve tabii gazın tamamı ve bunlardan elde edilen petrol mahsulleri memleket ihtiyacına ayrılır.

Petrol hakkı sahiplerinin ürettikleri ham petrol ve tabii gazdan memleket ihtiyacını karşılamak üzere ayrılan kısmına piyasa fiyatı uygulanır. Piyasa fiyatının teşekkülüne esas olan ve bu Kanunun 3 üncü maddesinin yirmibeşinci fıkrasında zikredilen unsurları ve uygulama esaslarını tespite Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bakanlar Kurulu bu yetkiyi gerektiğinde Bakana devredebilir.

denilerek, memleket ihtiyacının uygulaması belirlenmişken, 6491 sayılı yeni kanunda, tanımlar arasında yer verilmeyen "memleket ihtiyacı" 22ncimaddenin son fıkrasında,

(12) Petrol hakkı sahipleri, 1 Ocak 1980 tarihinden sonra keşfettikleri petrol sahalarında ürettikleri ham petrol ve doğal gazın tamamı üzerinden, kara sahalarında yüzde 35'ini ve deniz sahalarında yüzde 45'ini ham veya mahsul olarak ihraç etmek hakkına sahiptirler; geri kalan kısım ile 1 Ocak 1980 tarihinden önce bulunmuş sahalardan üretilen ham petrol ve doğal gazın tamamı ve bunlardan elde edilen petrol mahsulleri memleket ihtiyacına ayrılır. Bu oranları yeniden belirlemeye ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları düzenlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

düzenlemesi ile yer almıştır. Bu şekliyle, yasada "memleket ihtiyacı" tanımlanmadığı için uygulamada sıkıntı yaşanması kaçınılmaz ve aynı zamanda, tanımlanmadığı için somut bir şeyi ifade etmeyen ve uygulanamaz bir hüküm tesis edilmiştir.

Ötesinde, fıkraya eklenen, "oranları yeniden belirleme" yetkisinin bakanlar kuruluna bırakılması, yasama yetkisinin sınırsız bir şekilde yürütmeye devri niteliğindedir. Hiçbir somut belirleme ve ölçüt olmaksızın oran belirleme yetkisi, bu oranın sıfırlanması konusunda bile yürütmenin yetkili kılınması demektir. Yani, tanımlanmadığı için belirsizleşen "memleket ihtiyacı" oranının belirlenmesi konusunda bakanlar kuruluna sınırsız yetki verilmesi, uygulamada bunun tamamıyla kaldırılması anlamına da denk gelecektir. Yasa ile belirlenen oranların değiştirilmemesi gerekliliği 2007 yılında 5574 sayılı Petrol Kanununun iadesi gerekçesinde şu şekilde ifade edilmiştir;

"Anayasa'nın 168. maddesinde, doğal servetler ve kaynakların Devlet'in hüküm ve tasarrufu altında olduğu; bunların aranması ve işletilmesi hakkının Devlet'e ilişkin bulunduğu; Devlet'in bu hakkını belli bir süre için gerçek ve tüzelkişilere devredebileceği; hangi doğal servet ve kaynağın arama ve işletilmesinin, Devlet'in gerçek ve tüzelkişilerle ortak olarak ya da doğrudan gerçek ve tüzelkişiler eliyle yapılmasının yasanın açık iznine bağlı olduğu; bu durumda, gerçek ve tüzelkişilerin uyması gereken koşulların, Devlet'çe yapılacak gözetim ve denetiminin yöntem ve ilkeleri ile yaptırımların yasada gösterileceği kurala bağlanmıştır.

İncelenen Yasa'da, Devlet'in petrol ve doğalgaz arama ve işletme hakkından vazgeçerek bunu yerli ya da yabancı gerçek ya da tüzelkişiler eliyle yapma amacıyla olduğu anlaşılmaktadır. Durum böyle olunca, ülkemizde üretilen petrol ve doğalgazın bir kısmının ülke gereksinimi için ayrılmasının, ulusal çıkarlar yönünden önemi daha da belirginlik kazanmaktadır.

Petrol, dünyanın stratejik değere sahip en önemli ürünlerinden biridir. Dünyadaki tüm anlaşmazlıklar, çatışmalar ve savaşlar enerji kaynaklarına egemen olabilmek içindir.

Anayasa'nın 168. maddesiyle benzer kurallar içeren 1961 Anayasası'nın 130. maddesinin gerekçesinde, daha o yıllarda petrol ve doğalgazın büyük stratejik öneme sahip doğal kaynaklar olduğu belirtilmiştir.

Dünyadaki gelişmeler, petrol kaynaklarındaki rezervlerin giderek azalması ve enerji kaynaklarına olan gereksinimin artması petrolün stratejik önemini daha da artırmaktadır.

Ülkemizde üretilen petrolün yarısından fazlasının ülke gereksinimi için ayrılmasına ilişkin kural, önemli bir uluslararası gelişmenin sonucunda 6326 sayılı Petrol Yasası'na konulmuştur. Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Barış Harekatı sırasında ve sonrasında, uygulanan ambargo nedeniyle uçaklarına yakıt bulmakta zorlanınca, ulusal çıkarlarını korumak için 28.03.1983 günlü, 2808 sayılı Yasa'yla yukarıda açıklanan düzenlemeleri yapmak zorunluluğunu duymuştur.

Stratejik önemi bu kadar yüksek olan petrolün, tümüyle dışsatım konusu yapılabilmesini olanaklı kılan düzenlemelerin ulusal güvenlik yönünden risk taşıdığı ortadadır."

Bu hüküm aynı zamanda, yatırımcı açısından da, hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik ilkeleri temelinde, hukuk devleti ilkesinin de ihlali anlamına gelecektir.

6491 sayılı Türk Petrol Kanununun 22 nci maddesinin onbirinci fıkrası Anayasanın 2 nci, 5 inci, 7 nci, 8 inci maddelerine, 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına ve 11 inci

maddesinde yer alan Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesine, 123 üncü maddesinin birinci fıkrasına; 6491 sayılı yasanın 22 nci maddesinin onikinci fıkrasının son cümlesi de Anayasanın 2 nci maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine ve 168 inci maddesine aykırı olduğundan iptal edilmelidir.

7) 6491 Sayılı "Türk Petrol Kanunu"nun 26 ncı Maddesinin Birinci Fıkrasının Anayasaya Aykırılığı

6491 sayılı Kanununun 26 ncı maddesinin birinci fıkrası teşviklerle ilgili olup, Petrol hakkı sahipleri tarafından gerçekleştirilecek yatırımlara verilecek teşvikler Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. hükmünü içermektedir.

Anayasanın 6 ncı maddesinde, Türk Milletinin egemenliğini yetkili organları eliyle kullanacağı, 7 nci maddesinde yasama yetkisinin Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinin olduğu ve devredilemeyeceği, 8 inci maddesinde, yürütme yetkisi ve görevinin Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından Anayasa ve yasalara uygun olarak yerine getirileceği; 9 uncu maddesinde de, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı belirtilmiştir. Anayasanın Başlangıç bölümünün dördüncü paragrafına göre, kuvvetler ayrılığı Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli bir devlet yetkisinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı bir işbölümü ve işbirliğidir. Üstünlük ancak Anayasa ve yasalardadır.

Teşviklerle ilgili bir düzenleme yapılmaksızın, bu yetkinin sınırsız bir şekilde Bakanlar Kuruluna bırakılması Anayasaya aykırıdır, yasama yetkisinin sınırsız bir şekilde yürütmeye devri niteliğindedir. Yasa koyucu, teşvik için öncelikle yasal düzenleme yapmalıdır. Örneğin, 5084 sayılı "yatırımların ve istihdamın teşviki ile bazı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun" ile teşvik esasları ortaya konulmuştur. yasal düzenleme ile en azından temel esaslar ortaya konulmalı iken, teşvik meselesinin tümüyle yürütmeye bırakılması kabul edilemez.

Açıklanan bu nedenlerle, 6491 sayılı yasanın 26 ncı maddesinin birinci fıkrası, Anayasanın 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, Türk Milletinin egemenliğini yetkili organları eliyle kullanacağı hükmüne, 7 nci maddesinde yasama yetkisinin Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinin olduğu ve devredilemeyeceği ilkesine, 8 inci maddesinde, yürütme yetkisi ve görevinin Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından Anayasa ve yasalara uygun olarak yerine getirileceği hükmüne; 9 uncu maddesinde de, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı yönündeki hüküme ve Anayasanın Başlangıç bölümünün dördüncü paragrafına aykırı olup iptal edilmelidir.

IV. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

Anayasanın 2 nci maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, Başlangıç'ta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu belirtilmiştir.

Anayasanın 2 nci maddesinde belirtilen "hukuk devleti" ilkesi gereğince, yasama işlemlerinin, kişisel yararları değil kamu yararını gerçekleştirmek amacıyla yapılması gerekir. Kamu yararı, bireysel, özel çıkarlardan ayrı ve bunlara üstün olan toplumsal yarardır. Bu saptamanın doğal sonucu olarak da, kamu yararı düşüncesi olmaksızın, yalnız özel çıkarlar için veya yalnız belli kişilerin yararına olarak yasa kuralı konulamaz. 6491 sayılı kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası ile, Türkiye 18 petrol bölgesi yerine artık kara ve deniz şeklinde iki petrol bölgesine ayrılmış, kara ve deniz bölgelerini ayıran sınır, kıyı çizgisi olarak kabul edilmiş, deniz bölgeleri de karasuları içi ve karasuları dışı olmak üzere ikiye ayrılmış ve karasuları dışı denizlerde araştırma izni, arama ve işletme ruhsatlarının verilmesi, devri ve süre uzatımları Bakanlar Kurulunun iznine tabi tutulmuştur. Bu hüküm kamu yararı ilkesi ile bağdaşmaz. Hükümün uygulanması halinde kamu yararı ve milli menfaatler zedelenecek hukuk devleti zarar görecektir. Ayrıca iptali istenen aynı maddenin üçüncü fıkrası Askeri yasak bölgeler ile güvenlik bölgelerinde yapılacak işlemlerle ilgili izin verilmeden önce ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşü alınır hükmü içermektedir. Askeri bölge gibi stratejik bir alanda yabancılara petrol arama yetkisinin verilmesi de milli menfaatleri yok edici nitelikte olup, kamu güvenliğini bozucu niteliktedir.

6491 sayılı yasada, yabancı devletlerin doğrudan ya da dolaylı yönetiminde etkili olabilecekleri şirketler ile yabancı bir devlet için ya da yabancı bir devlet adına hareket eden kişilerin ülkemizde petrol etkinliklerinde bulunmaları, mülk edinmeleri ve tesis kurmalarının yasaklanmadığı, böylece, stratejik öneme sahip bir ürün konusunda yabancı devletlerin belirleyici olmasının önündeki engeller kaldırıldığı için ulusal güvenlik yönünden yaratılan risk artmaktadır. Yasanın 5 inci, 7 nci, 8 inci maddelerinin birinci fıkrasında bu yönde bir düzenleme yapılmamış olması ayrıca ulusal çıkarların korunması gerekliliğine dair bir hükme yer verilmemesi, ulusal güvenliği tehlikeye atacak riskler ve tehditler yaratmaktadır. Bu nedenle bu hükümün uygulanması halinde sonradan giderilmesi güç ya da olanaksız durum ve zararlar doğabilecektir.

6491 sayılı yasanın 9 uncu maddesinin birinci ve altıncı fıkralarının yarattığı tabloya göre; devletin elinde olan ve tespit edilen petrol sahaları şirketlere açılacak, yabancı şirketler, potansiyeli zaten bulunan alanlara gelip, arama faaliyetlerinde bulunacak ve bu faaliyetleri de devlet tarafından vergi indirimi ve teşviklerle desteklenecek. Bunun karşılığında yabancı petrol şirketi de, çıkardığı petroliün sadece sekizde birini başka bir deyişle sadece yüzde 12,5'i'ni Devlete verecektir. İptali istenen bu yasa hükümlerinin uygulanması halinde Devlet ciddi ekonomik zararlara uğrayacaktır.

6491 sayılı Türk Petrol Kanununun 10 uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkralarının kişilerin Devlete olan güvenini zedeleyeceği açıktır. Ayrıca en temel insan hakkı olan mülkiyet hakkına müdahaleler beraberinde kişi hak ve hürriyetlerini ortadan kaldıracak boyuta gelebilecektir. Bu durumda vatandaşlar için sonradan giderilmesi güç ya da olanaksız durum ve zararlar doğabilecektir. 6491 sayılı Türk Petrol Kanununun 10 uncu maddesinin beşinci fıkrası orman alanlarında dahi petrol arama işlemlerine izin vererek çevre hakkını ikincil plana atmıştır. Çevre koruma ile ilgili hiçbir yasal düzenlemeye atıf yapmayan, soyut, uygulanması imkansız ve çevreye zarar verici faaliyetlerde bulunan şirketlere hukuki sorumluluk yüklemek anlamında hiçbir yeterliliği olmayan bu düzenlemenin uygulanması halinde, hukuk devleti, tabii ve kültürel çevre ve ormanlar yönünden giderilmesi olanaksız durum ve zararlara yol açacağı çok açıktır. Öte yandan, Anayasal düzenin en kısa sürede hukuka aykırı kurallardan arındırılması, hukuk devleti sayılmanın gereğidir. Anayasaya aykırılığın sürdürülmesinin, bir

hukuk devletinde subjektif yararların üstünde, özenle korunması gereken hukukun üstünlüğü ilkesini de zedeleyeceği kuşkusuzdur. Hukukun üstünlüğü ilkesinin sağlanamadığı bir düzende, kişi hak ve özgürlükleri güvence altında sayılamayacağından, bu ilkenin zedelenmesinin hukuk devleti yönünden giderilmesi olanaksız durum ve zararlara yol açacağına duraksama bulunmamaktadır.

6413 sayılı yasanın 20 nci maddesinin birinci fıkrası Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin hukuk devleti niteliğine, kuvvetler ayrılığı ilkesine ve Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesine zarar verici niteliktedir. bu hükümlerin uygulanması halinde bir hukuk devletinde özenle korunması gereken hukukun üstünlüğü ilkesi zedelenecek dolayısı ile hukuk devleti yönünden giderilmesi güç imkansız yeni durumlar ortaya çıkacak neticede vatandaşlarımızın temel hak ve özgürlükleri de tehlikeye uğrayacaktır.

6491 sayılı yasanın 22 nci maddesinin onbirinci fıkrasına göre, Hudutlarda, askeri yasak bölgelerde, tarihi yerlerde ve yerleşim yerlerine hangi mesafede petrol işlemi yapılabileceği hususu yönetmelikle belirlenir., hükmü yer almaktadır. Böylesine önemli konularda belirsizlik ve idareye bu kadar geniş bir yetki alanının bırakılması hukuk devleti ilkesini temelden sarsıcı niteliktedir. Devlet'in petrol ve doğalgaz arama ve işletme hakkından vazgeçerek bunu yerli ya da yabancı gerçek ya da tüzelkişiler eliyle yapma amacında olması, ülkemizde üretilen petrol ve doğalgazın bir kısmının ülke gereksinimi için ayrılmasının, ulusal çıkarlar yönünden önemi bir kere daha ortaya çıkarmıştır. Petrol, dünyanın stratejik değere sahip en önemli ürünlerinden birisi olup, Dünyadaki tüm anlaşmazlıklar, çatışmalar ve savaşlar enerji kaynaklarına egemen olabilmek içindir. Ayrıca, Türk Petrol Kanununun 22 nci maddesinin onikinci fıkrasının son cümlesinde yer alan oranları yeniden belirleme" yetkisinin bakanlar kuruluna bırakılması, yasama yetkisinin sınırsız bir şekilde yürütmeye devri niteliğindedir. Hiçbir somut belirleme ve ölçüt olmaksızın oran belirleme yetkisi, bu oranın sıfırlanması konusunda bile yürütmenin yetkili kılınması demektir. Yani, tanımlanmadığı için belirsizleşen "memleket ihtiyacı" oranının belirlenmesi konusunda bakanlar kuruluna sınırsız yetki verilmesi hukuk devletini, ulusal güvenliğimizi tehdit eder niteliktedir. Yasanın 22 nci maddesinin onikinci fıkrasının son cümlesinin uygulanması halinde de hukuk devleti yönünden giderilmesi olanaksız durum ve zararlara yol açacağı açıktır.

Aynı şekilde, yasanın 26 nci maddesinin birinci fıkrası ile, teşviklerle ilgili bir düzenleme yapılmaksızın, bu yetkinin sınırsız bir şekilde Bakanlar Kuruluna devredilmesi, hukuk devletini zedeleyecektir. Hükmün uygulanması halinde ise, sonradan giderilmesi güç ya da olanaksız durum ve zararlar doğabilecektir. Anayasaya aykırılığın sürdürülmesinin, bir hukuk devletinde subjektif yararların üstünde, özenle korunması gereken hukukun üstünlüğü ilkesini de zedeleyeceği kuşkusuzdur.

Bu zarar ve durumların doğmasını önlemek amacıyla, Anayasaya açıkça aykırı olan ve iptali istenen hükümlerin iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin de durdurulması istenerek Anayasa Mahkemesine dava açılmıştır.

V. SONUÇ VE İSTEM

11.06.2013 tarihli ve 28674 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, 30.05.2013 tarihli ve 6491 sayılı "Türk Petrol Kanunu"nun;

1) 4 üncü maddesinin birinci fıkrası, Anayasanın 7 nci ve 8 inci maddelerine, üçüncü fıkrası ise Anayasanın Başlangıç bölümünün beşinci paragrafına, Anayasanın 2 nci maddesine ve 11 inci maddesinde yer alan Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesine,

2) 5 inci, 7 nci, 8 inci maddelerinin birinci fıkraları, Araştırma İzni başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrası, Başvuru ve Ruhsatlandırma Usulü başlıklı 7 nci maddesinin birinci fıkrası ve İşletme Ruhsatı başlıklı 8 inci maddesinin birinci fıkrası, Anayasanın Başlangıç bölümünün beşinci paragrafında yer alan "Hiçbir faaliyetin Türk millî menfaatlerinin, Türk varlığının... karşısında korunma göremeyeceği. yönündeki hükme, 2 nci maddesinde yer alan Hukuk Devleti ilkesine, 11 inci maddesinin birinci fıkrasına ve 176 ncı maddenin birinci fıkrasına,

3) 9 uncu maddesinin birinci ve altıncı fıkraları, Anayasanın 2 nci, 5 inci maddelerine ve 11 nci maddesinde yer alan Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesine,

4) a) 10 uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkraları, Anayasanın 2 nci, 5 inci maddesine, 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına, 13 üncü maddesine ve 35 inci maddesine,

b) 10 uncu maddesinin beşinci fıkrası, Anayasamızın 56 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir" hükmüne ve aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan, "Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir." hükmüne ve Devletin, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli tedbirleri almakla yükümlü olduğu yönündeki Anayasanın 169 uncu maddesinin birinci fıkrası hükmüne, aynı maddenin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir hükmüne ve yine aynı maddenin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez hükmüne,

5) 20 nci maddesinin birinci fıkrası, Anayasanın 2 nci maddesine, 9 uncu maddesine, 11 inci maddesinde yer alan Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü ilkesine, 36 ncı maddesinin birinci fıkrasına,

6) 22 nci maddesinin onbirinci fıkrası, Anayasanın 2 nci, 5 inci, 7 nci, 8 inci maddelerine, 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına ve 11 inci maddesinde yer alan Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesine, 123 üncü maddesinin birinci fıkrasına, 22 nci maddesinin onikinci fıkrasının son cümlesi de Anayasanın 2 nci maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine ve 168 inci maddesine,

7) 26 ncı maddesinin birinci fıkrası, Anayasanın 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, Türk Milletinin egemenliğini yetkili organları eliyle kullanacağı hükmüne, 7 nci maddesinde yasama yetkisinin Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinin olduğu ve devredilemeyeceği ilkesine, 8 inci maddesinde, yürütme yetkisi ve görevinin Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından Anayasa ve yasalara uygun olarak yerine getirileceği hükmüne, 9 uncu maddesinde de, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı yönündeki hüküme ve Anayasanın Başlangıç bölümünün dördüncü paragrafına,

Esas Sayısı : 2013/96
Karar Sayısı : 2014/118

aykırı olduklarından iptallerine ve iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesine ilişkin istemimizi saygı ile arz ederiz." "